

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 31 augusti 2022

791/2022

Lag

om ändring av lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) 4 § 1 punkten, 7 b § 1 mom. 1 punkten samt 7 b § 2 mom., 7 c §, rubriken för 10 b §, 10 c §, rubriken för 10 d §, 10 d § 1 mom., rubriken för 10 e §, 10 e § 1 mom., rubriken för 10 f § samt 10 g, 10 h och 14 §,

sådana de lyder, 4 § 1 punkten i lag 1311/2014, 10 d § 1 mom., 10 e § 1 mom. samt 14 § i lag 600/2022, 7 b § 1 mom. 1 punkten, rubriken för 10 b §, 10 c §, rubriken för 10 d §, rubriken för 10 e §, rubriken för 10 f § och 10 g § sådana de lyder i lag 1201/2020 och 7 b § 2 mom. samt 7 c och 10 h § sådana de lyder i lagarna 1201/2020 och 600/2022, som följer:

4 §

Avgiftsfri socialservice

Avgiftsfria är följande former av socialservice:

1) socialt arbete enligt 14 § 1 mom. 1 punkten i socialvårdslagen (1301/2014), social handledning enligt momentets 2 punkt, social rehabilitering enligt momentets 3 punkt, familjearbete enligt momentets 4 punkt, rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor enligt momentets 16 punkt, övervakning av umgänge mellan barn och förälder enligt momentets 17 punkt, stöttat umgänge och övervakade byten enligt 27 § i den lagen samt verksamhet i sysselsättningssyfte för handikappade och arbetsverksamhet för handikappade, med undantag för transporter och måltider, enligt 27 d och 27 e § i socialvårdslagen (710/1982),

7 b §

Långvarig service

Ett välfärdsområde får ta ut en avgift enligt 7 c § för

1) serviceboende med heldygnsomsorg enligt 21 c § i socialvårdslagen, om servicen beräknas pågå i minst tre månader från det att den inleds eller om servicen de facto har varat i minst tre månader (*långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg*),

Ett välfärdsområde får ta ut en avgift enligt 10 e § för hemsjukvård och hemsjukhusvård enligt 25 § i hälso- och sjukvårdslagen samt hemservice för barnfamiljer enligt 18 a § i socialvårdslagen och hemvård enligt 19 a § i den lagen, om klienten får service minst en gång i veckan och servicen dessutom beräknas pågå i minst två månader från det att den inleds eller om servicen de facto har varat i minst två månader (*fortlöpande och regelbunden service i hemmet*).

7 c §

Avgift för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och långvarig slutenvård

Ett välfärdsområde får ta ut en månadsavgift av klienten för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och långvarig slutenvård. Avgiften får utgöra högst 85 procent av klientens månadsinkomster, från vilka avdrag enligt 10 c och 10 d § har gjorts.

Om klienten omedelbart innan den service som avses i 1 mom. har inletts har levt i gemensamt hushåll i äktenskap eller samboförhållande och klientens inkomster är större än makens eller sambons inkomster, bestäms avgiften på basis av makarnas eller sambornas sammanräknade månadsinkomster. Avgiften får då vara högst 42,5 procent av makarnas sammanräknade månadsinkomster, från vilka de avdrag som avses i 1 mom. har gjorts. Om emellertid båda makarna eller samborna omfattas av långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård eller långvarig slutenvård, bestäms avgiften dock enligt vad som föreskrivs i 1 mom.

När välfärdsområdet bestämmer avgiften ska det se till att klienten till sitt förfogande har ett belopp för personligt bruk, som för klienter inom långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och klienter inom långvarig familjevård ska vara minst 164 euro per månad och för klienter i långvarig slutenvård minst 110 euro per månad.

De belopp som anges i 3 mom. ska justeras vartannat år utifrån förändringen i arbetspensionsindex enligt 98 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006). Som grund används det poängtal för arbetspensionsindex som har fastställts för justeringsåret för tillämpning av den paragrafen. Justeringsåret är året före det år vid vars ingång indexjusteringen görs. De indexjusterade beloppen avrundas till närmaste hela euro och träder i kraft vid ingången av året efter justeringsåret.

Om den avgift enligt 2 mom. som bestäms på basis av makarnas eller sambornas sammanräknade månadsinkomster blir större än den avgift som bestäms enligt 1 mom., får hos klienten tas ut högst en avgift som motsvarar den avgift som bestäms enligt 1 mom.

10 b §

Inkomster som utgör grund för avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och långvarig slutenvård

10 c §

Avdrag från inkomsterna vid långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och långvarig slutenvård

Innan den avgift som avses i 7 c § bestäms ska från månadsinkomsterna för en person som avses i 1 och 2 mom. i den paragrafen dras av

- 1) underhållsbidrag som personen ska betala samt andra motsvarande kostnader som föranleds av hans eller hennes faktiska familjeförhållanden,
- 2) sådan av en skiftesman eller domstol förordnad gottgörelse enligt lagen om upplösning av sambos gemensamma hushåll (26/2011) som han eller hon ska betala i pengar,
- 3) förmån som han eller hon ska betala i pengar och som i samband med överlåtelse av en fastighet har förbehållits för viss tid eller på livstid,
- 4) den grundavgift som ingår i intressebevakarens arvode och vars storlek bestäms med stöd av 44 § 5 mom. i lagen om förmyndarverksamhet (442/1999), när en domstol eller förmyndarmyndigheten har förordnat en intressebevakare för honom eller henne, samt

fullmäktigens arvode enligt 22 § i lagen om intressebevakningsfullmakt (648/2007), dock högst till beloppet av ovan avsedda grundavgift som ingår i intressebevakarens arvode.

Med avvikelse från 1 mom. 1 punkten avdras dock inte underhållsbidraget, om den som är mottagare av underhållsbidraget är make eller maka till klienten och makarna har levt i gemensamt hushåll omedelbart innan den långvariga familjevården, det långvariga serviceboendet med heldygnsomsorg eller den långvariga slutna vården inleddes.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska klientens faktiska boendeutgifter före förflyttning till långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård eller långvarig slutna vård avdras från inkomsterna enligt följande:

1) i fråga om ägarbostad de nödvändiga och skäliga kostnaderna för ägarbostaden under de senaste sex månaderna,

2) hyran för en hyresbostad och övriga nödvändiga och skäliga kostnader för boendet under den uppsägningstid för hyresgästen som avses i 52 § i lagen om hyra av bostadslägenhet (481/1995),

3) det i 32 § i lagen om bostadsrättsbostäder (393/2021) avsedda bruksvederlaget och övriga nödvändiga och skäliga kostnader för boendet för tre månader.

10 d §

Särskilda avdrag från inkomsterna vid långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och vid långvarig familjevård

Utöver vad som föreskrivs i 10 c § ska välfärdsområdet när storleken på den avgift som tas ut för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg bestäms dra av skäliga boendeutgifter som föranleds av långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg från de inkomster som ligger till grund för avgiften. Bostadsbidrag som betalas med statliga medel dras av från boendeutgifterna.

10 e §

Avgift för fortlöpande och regelbunden service i hemmet

Ett välfärdsområde får för fortgående och regelbunden service i hemmet ta ut en månadsavgift som bestäms utifrån antalet servicetimmarna som skrivits in i servicebeslutet, klientens betalningsförmåga och familjens storlek. Boendekostnaderna ingår inte i avgiften.

10 f §

Inkomster som utgör grund för avgiften för fortlöpande och regelbunden service i hemmet

10 g §

Avdrag från inkomsterna vid fortgående och regelbunden service i hemmet

Innan den avgift som avses i 10 e § bestäms ska från månadsinkomsterna för en i 10 f § 1 mom. avsedd person dras av de utgifter som anges i 10 c § 1 mom. När en klient som i sitt eget bruk har en bostad som avses i 10 c § 3 mom. flyttar till sådant stödboende enligt 21 a § i socialvårdslagen eller gemenskapsboende enligt 21 b § i den lagen, där han eller hon får fortgående och regelbunden service i hemmet, ska vid bestämmandet av den avgift som avses i 10 e § från klientens inkomster dessutom dras av de faktiska boendeutgifter som avses i 10 c § 3 mom.

Med avvikelse från 1 mom. dras underhållsbidraget inte av när den avgift som avses i 10 e § bestäms för en klient i stödboende eller gemenskapsboende, om mottagaren av underhållsbidraget är klientens make eller maka och makarna har levt i gemensamt hushåll omedelbart innan stödboendet eller gemenskapsboendet inleddes.

10 h §

Service som stöder boendet

Välfärdsområdet får hos klienten ta ut en skälig avgift för i klientplanen ingående stöd-tjänster enligt 19 § 2 mom. i socialvårdslagen och verksamhet som främjar socialt umgäenge enligt 21 b § 1 mom. i den lagen samt motsvarande tjänster som stöder boendet och som ordnas på grundval av 14 § 2 mom. i socialvårdslagen. Med klientplan avses i denna lag handlingar som avses i 39 § i socialvårdslagen, i 7 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000), i 4 a § i lagen om lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992), i 16 § i lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012) och i 30 § i barnskyddslagen (417/2007) samt motsvarande handlingar som avses någon annanstans i lag.

För tjänster som avses i 1 mom. och som hänför sig till serviceboende med heldygnsomsorg får ingen separat avgift tas ut.

14 §

Uppbärande av inkomster, ersättningar eller fordringar till välfärdsområdet

Trots vad som föreskrivs någon annanstans i lag får välfärdsområdet uppbära en klients pension, livränta, underhållsbidrag, understöd och andra löpande eller som engångsbelopp inflytande inkomster, ersättningar eller fordringar för den tid som klienten får sådant serviceboende med heldygnsomsorg, sådan familjevård, sådan slutna vård eller sådan service på en institution som ordnas av välfärdsområdet. Välfärdsområdet får använda de inkomster, ersättningar och fordringar som avses i detta moment för att ersätta en avgift som bestämts för klienten, dock med beaktande av vad som föreskrivs om inkomsterna, ersättningarna och fordringarna någon annanstans i lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av lag.

Välfärdsområdet ska senast två veckor före utbetalningen av en i 1 mom. avsedd inkomst, ersättning eller fordran meddela utbetalaren att inkomsten, ersättningen eller fordran betalas till välfärdsområdet. Då kan betalningen ske med laglig verkan endast till välfärdsområdet.

Om ett välfärdsområde uppbär inkomster, ersättningar eller fordringar som betalas till en klient, ska välfärdsområdet se till att klienten månatligen till sitt förfogande har ett belopp för personligt bruk, som för klienter inom serviceboende med heldygnsomsorg, klienter inom familjevård, klienter i slutna vård och klienter som får service på institution är minst lika stort som det belopp som avses i 7 c § 3 mom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

Lagens 7 c § 5 mom. träder dock i kraft den 1 oktober 2022. De beslut om klientavgifter som gäller vid ikraftträdandet av 7 c § 5 mom. och som fattats innan nämnda bestämmelse trädde i kraft och där avgiften bestäms på det sätt som avses i 7 c § 2 mom. på grundval av makarnas sammanräknade månadsinkomster, ska justeras i enlighet med 7 c § 5 mom. senast den 31 december 2022. Om det efter ikraftträdandet av 7 c § 5 mom. har tagits ut för hög klientavgift av klienten innan klientavgiftsbeslutet har justerats, ska klienten senast den nämnda dagen gottgöras för den andel som tagits ut för mycket.

791/2022

Helsingfors den 26 augusti 2022

Republikens President

Sauli Niinistö

Familje- och omsorgsminister Aki Lindén